

- моніторинг та діагностика причин заборгованості та розрахунків її наслідків;

- розробити ефективну методику аналізу розрахунків з покупцями, замовниками, іншими дебіторами та розробити робочі документи для контролерів;

- активне використання основних форм рефінансування: факторинг, облік векселів, форфейтинг, які прискорять трансформацію дебіторської заборгованості у грошові кошти.

Таким чином, правильно організований внутрішній контроль за своєчасністю, повнотою й юридичною обґрунтованістю розрахунків з дебіторами – запорука успішного розвитку, стабільності та стійкості вітчизняних підприємств в умовах сучасного бізнес-середовища.

Список використаних джерел

1. Кондукова Е.В., Лісовий А.В. Аналітичні аспекти податкового дослідження стану розрахунків з контрагентами. *Сталий розвиток економіки*. 2012. № 3. С. 285–290.

2. Бурова Т.А., Волошина В.В. Система внутрішнього контролю дебіторської заборгованості: проблеми, напрями удосконалення. *Ефективна економіка*. 2014. №11. URL : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3490>.

3. Сирцева С.В., Форошевська О.Р. Роль бухгалтерського обліку у забезпеченні ефективності внутрішнього контролю на підприємстві. *Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України* : матеріали XV Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса 10-12 листопада 2021 р. Одеса: Державний університет «Одеська політехніка», 2021. С.79-80.

Галкін В.В.,

старший викладач кафедри обліку і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ

На сьогодні в Україні триває процес реформування системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі з урахуванням вимог міжнародних стандартів бухгалтерського обліку для державного сектору шляхом запровадження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі, розроблених на основі міжнародних стандартів [1].

Цей складний процес вимагає своєчасного і точного інформування про результати виконання бюджетів для забезпечення середньо- та довгострокового бюджетного планування, а також постійного ефективного контролю над цільовим використанням бюджетних коштів [2].

Реформування системи обліку в державному секторі в Європейському Союзі (ЄС) має суттєву специфіку, оскільки держави-члени ЄС виступають в якості гаранта для державного боргу інших держав-членів, тому непрозорі та дуже різноманітні системи обліку не задовольняють вимоги користувачів та не забезпечують транспарентності [3].

Створення інституту транспарентності - багаторічна тенденція, що спостерігається у розвинутих країнах світу, тому підвищення рівня прозорості у сфері управління державними фінансами є вагомим складовою подальшої розбудови України в контексті європейської та міжнародної співпраці.

Управління державними фінансами на рівні ЄС вимагає врахування особливостей кожної країни, в той же час, на думку фахівців, щоб сприяти єдиному підходу для формування бюджетів неможливо допускати для кожної держави-члена застосовувати своє власне бачення та регулювати облік і звітність у державному секторі на основі притаманних певній країні стандартів. За висновками експертів, лише узгоджені стандарти бухгалтерського в державному секторі мають вирішальне значення для підвищення транспарентності, дозволяють здійснювати транскордонний бенчмаркінг (вимагає доступу до певної інформації про конкурентів, без якої він не може бути ефективним), підвищують підзвітність держав і сприяють справедливості в формуванні податково-бюджетної політики державних утворень.

За останні роки Україна зробила ряд кроків у напрямку покращення транспарентності в державному секторі. Прийнято важливі нормативні документи, зокрема Закон України «Про відкритість використання публічних коштів», Стратегію підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки, створено єдиний державний веб-портал відкритих даних, єдиний веб-портал використання публічних коштів, електронну систему у сфері публічних закупівель PROZORRO, портал «Відкритий бюджет» тощо. Недостатність врегулювання питань розкриття показників виконання державного бюджету та порушення транспарентності бюджетного процесу зумовили прийняття Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі та Стратегії розвитку системи управління державними фінансами. Серед інших завдань особлива увага приділяється саме адаптації законодавства з питань бухгалтерського обліку та звітності в державному секторі до міжнародних стандартів; забезпечення транспарентності даних фінансової звітності в державному секторі і

можливості їх зіставлення з аналогічними даними інших країн; підвищення ефективності використання фінансових і матеріальних ресурсів держави та прозорість бюджетного процесу; можливість проведення аналізу інформації про державний сектор країни з метою створення сталої та ефективної системи управління державними фінансами.

Позитивним досвідом у вирішенні проблеми облікового забезпечення транспарентності є кроки, які зроблені багатьма країнами світу, зокрема країнами-членами Європейського союзу. Особливо актуальним є використання такого досвіду з позиції прагнення України стати повноправним членом ЄС [4].

Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, яка є чинною з 1 вересня 2017 року, визначає, що співробітництво в галузі управління державними фінансами спрямовується на забезпечення розвитку бюджетної політики і надійних систем внутрішнього контролю та зовнішнього аудиту, що базуються на міжнародних стандартах, а також відповідають основоположним принципам підзвітності, прозорості, економності, ефективності та результативності [5].

За результатами оцінки стану управління державними фінансами відповідно до міжнародно визнаної методології Public Expenditure and Financial Accountability (PEFA), яка проведена експертами Світового банку за підтримки ЄС та інших міжнародних партнерів у 2019 році, відзначено поступовий прогрес України у таких компонентах системи управління державними фінансами, як запровадження середньострокового бюджетного планування, імплементація міжнародних стандартів бухгалтерського обліку у державному секторі, удосконалення інструментів макроекономічного та бюджетного прогнозування, підвищення рівня прозорості в управлінні державними фінансами шляхом створення порталу “Відкритий бюджет”, управління фіскальними ризиками та поступове впровадження гендерно орієнтованого підходу у бюджетному процесі. Водночас визначено сфери, що потребують додаткової уваги та покращення, включаючи державне стратегічне планування, управління державними інвестиціями, управління ліквідністю та управління публічними фінансами на місцевому рівні [6].

Подальше реформування системи бухгалтерського обліку в державному секторі має покращувати транспарентність - підвищення рівня прозорості у сфері управління державними фінансами у співробітництві з Європейським Союзом. Саме транспарентність дозволить об’єктивно оцінити результати облікової інформації в державному секторі.

Реалізація Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі сприятиме адаптації законодавства з питань бухгалтерського обліку та звітності в державному секторі до міжнародних стандартів, підвищенню рівня достовірності та

прозорості фінансової звітності для забезпечення ефективного управління публічними фінансами.

Список використаних джерел

1. Про схвалення Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.06.2018 р. № 437-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/437-2018-%D1%80#Text>.

2. Ксьонжик І. В., Дубініна М. В. Реформування системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі України. *Перспективи обліку, контролю та фінансів в умовах інтеграційних і глобалізаційних процесів* : матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції присвяченої 90-річчю з дня заснування Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка, 30 жовтня 2020 р. Харків: ХНТУСГ, 2020. С. 61-64.

3. Мельник Н. Г. Транспарентність обліку в державному секторі : досвід України та ЄС. Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні. 2016. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/5380/1/%d0%9c%d0%b5%d0%bb_%d0%bd%d0%b8%d0%ba_%d0%9d_%d0%93..pdf.

4. Мельник Н. Г. Облікове забезпечення транспарентності в державному секторі: проблеми України та досвід ЄС / Н. Г. Мельник // Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету. Економічні науки. - 2016. - Вип. 24(3). - С. 147-155. URL: [file:///C:/Users/Toma/Downloads/ZnpPdatue_2016_24\(3\)_20.pdf](file:///C:/Users/Toma/Downloads/ZnpPdatue_2016_24(3)_20.pdf).

5. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : Верховна Рада України та Європейський парламент синхронно, в режимі телемосту, ратифікували цю Угоду 16 вересня 2014 року. Чинна з 1 вересня 2017 року. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011/page#Text.

6. Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2022-2025 роки та плану заходів з її реалізації : розпорядження Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 р. № 1805-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-2021-%D1%80#Text>.